

„Jednou z aktuálních priorit je vytvoření toho, co známe jako místní energetické komunity“

Rozhovor s Josém Antoniem Serranem Martínezem, starostou španělského města Murcia, držitelem ocenění „Město v záři reflektorů“ udělovaného Paktem starostů a primátorů.

[Pakt starostů a primátorů – Evropská kancelář:] Murcia byla první španělskou obcí, která se zavázala k dodržování Paktu starostů a primátorů, a to dokonce již v roce 2008! Když se zpětně podíváte na těch 13 let působení v tomto hnutí, jaké si myslíte, že jsou největší úspěchy města, co se týče klimatu a energetiky?

[Starosta Serrano Martínez:] Murcia dosáhla za tuto dobu několika cílů, jedním z nichž bylo splnění cílů jejího akčního plánu SEAP 2020 (Akční plán pro udržitelné zdroje energie), který byl schválen v listopadu 2010 a zaměřoval se na snížení emisí CO₂ o 20 %. Výsledkem bylo snížení o minimálně 428 334 tun CO₂ v roce 2020 v porovnání s hladinou emisí v roce 2007. Nyní chceme tento cíl pozvednout na další úroveň a snížit emise o 40 % v rámci akčního plánu obce SECAP 2030 (Akční plán pro udržitelné zdroje energie a boj proti změně klimatu), který přirozeně navazuje na akční plán SEAP 2020. Jsem taktéž hrdý na to, že za mého působení ve funkci starosty Murcie město schválilo vizi Paktu starostů a primátorů dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050.

Účast Murcie na Paktu starostů a primátorů nás motivuje a zajišťuje nám podporu při zmírňování změny klimatu a adaptaci. Tato evropská podpora se projevuje ve formě uznání a umožňuje nám využívat zdroje a příležitosti k networkingu, které jsou nezbytné k plnění závazků v oblasti energetiky a klimatu. Toto uznání nás motivuje a je hybnou silou našeho úspěchu.

Město nedávno schválilo [vizi spravedlivější, klimaticky neutrální Evropy, které chce Pakt starostů a primátorů dosáhnout do roku 2050](#). Součástí tohoto nového závazku je také spolupráce s místními aktéry a občany. Co v této souvislosti Murcia dělá?

Pokud chceme, aby murcijská společnost, firmy, instituce a správa změnilly své zvyky a zaměřily se na společný projekt, který zahrnuje i šetrnější přístup k životnímu prostředí, je zásadní, aby tento přístup podporovali i všichni aktéři a latentní sociální subjekty v obci. Pouze tak můžeme vytvořit vzrušující a úspěšný společný projekt, v němž všichni hrajeme roli a zároveň z něj máme prospěch. A právě proto strategie obce pro zmírňování změny klimatu i strategie obce pro adaptaci na změnu klimatu do roku 2030 vyvrcholí participačním procesem, který zapojí aktéry v sociální sféře, organizace, profesní spolky, odborníky, znalostní centra a mnohé další skupiny.

Jednou z aktuálních priorit je vytvoření toho, co známe jako místní energetické komunity, za jejichž působením stojí občané, SME a místní orgány. Právě proto je zásadní provést všechny tyto účastníky procesem a zajistit skutečnou transformaci energetiky. Místní subjekty budou moci vyrábět energii, spotřebovávat ji, ukládat ji, sdílet ji a dokonce ji i prodávat, což zásadním způsobem přispěje ke snižování nákladů a dosažení skutečné transformace energetiky.

Dále je naším cílem spustit propagační kampaně, které budou sdílet teoretické i praktické informace o změně klimatu, podněcovat k zapojení občanů do adaptace obce a vyzývat k otevřenému dialogu. Pokud se mění klima, proč se neměníme i my?

Setkali jste se při plnění svých místních plánů v oblasti klimatu a energetiky s nějakými zásadními překážkami? Jak jste je překonali?

Největší překážkou je zajištění financování na realizaci opatření v oblasti zmírňování změny klimatu a adaptace. Poněvadž obecní zdroje jsou omezené, musíme kromě alokace nezbytných zdrojů v ročních rozpočtech a zajištění pevného finančního závazku na nadcházející roky hledat také alternativní zdroje. Využíváme k tomu různé mechanismy financování, jako jsou revolvingové fondy, programy externího financování, leasing, společnosti poskytující služby v oblasti energetiky (ESCO) či partnerství veřejného a soukromého sektoru. Taktéž se snažíme navazovat partnerské spolupráce s dalšími soukromými a veřejnými organizacemi a vyhledávat alternativní zdroje

financování prostřednictvím různých národních i evropských grantů a dotací. Musíme prověřit každou existující reálnou možnost.

Další překážkou, kterou musíme překonat, je zvyšování povědomí mezi občany, aby tak změnili své návyky, takže zaměřujeme úsilí na zvyšování povědomí o problematice udržitelnosti. Zaznamenali jsme propastný rozdíl mezi vědeckými poznatky a povědomím veřejnosti, a proto musíme v boji a konfrontaci s tímto problémem směřovat k většímu zapojení občanů, firem a sociální i politické sféry.

Proč jste se rozhodli vstoupit do soutěže o ocenění Město v záři reflektorů udělované Paktem starostů a primátorů?

Jsme hrdí na to, že jsme součástí komunity Paktu starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky a jsem přesvědčen, že tato ocenění Paktu starostů a primátorů jsou skvělou příležitostí, jak ukázat náš závazek, a zároveň se snažíme jít příkladem v rámci celé komunity Paktu i mimo ni. Tento přístup nám dává impuls a motivaci k tomu, abychom na této cestě pokračovali. Věříme v Evropu a věříme v Pakt starostů a primátorů a všechny příležitosti, které nabízí. Extrémní povětrnostní podmínky jsou pro svět výzvou a jako starosta Murcie věřím, že jednotná evropská reakce bude silnější.

Jak vidíte Murcii v roce 2050?

V Murcii pevně věříme v projekt města, v němž jsou základními pilíři růstu a budoucích příležitostí udržitelnost a respekt k životnímu prostředí. Cílem mého týmu ve vedení obce je udělat z Murcie strukturovanější, propojenější, spravedlivější, udržitelnější a otevřenější obec. V blízké budoucnosti dojde k realizaci celé řady projektů, které se zaměřují na zvyšování kvality života v Murcii.

Jedním z hlavních projektů je urbanizační práce na projektu zvaném Zóna 0, který spočívá v zakrytí starých vlakových kolejí, aby se tato jízva, která rozděluje komunitu, proměnila v iniciativu městské transformace s jízdními pruhy pro cyklisty, zelenými plochami a místy na rekreaci. Navíc zahrabání kolejí přemění stávající železniční koridor na zásadní pěší zónu a dva koridory, které spojí novou pěší zónu s řekou Segura.

Plochy pro pěší budou v nadcházejících měsících jedním z hlavních symbolů obce, stejně jako rozšiřování nízkoemisních zón (LEZ) a různých opatření zaměřených na zlepšení

kvality ovzduší. Budou spuštěny pilotní projekty pro pěší týkající se regionálních silnic pro účely ověření realizovatelnosti a zavedení permanentních ploch pro pěší.

Mobilita v obci se zlepší díky řadě projektů zaměřených na rozvoj veřejné hromadné dopravy, vytvoření více jízdních pruhů pro cyklisty, integraci různých druhů dopravy, oddělení samostatných platforem pro městskou dopravu a vybudování parkovišť, které jsou propojené se systémem veřejné hromadné dopravy. Cílem je vybudovat dynamickou obec, která upřednostňuje fyzický vztah mezi městem a jeho částmi.

Budou vypracována opatření, která povedou k výraznému nárůstu zelených ploch v obci, přičemž dalším cílem je, aby se tyto plochy staly místy pro mezigenerační interakci. Proto se řada produktů zaměří na kalisteniku, bruslení či rehabilitační prvky.

Vytváření té správné zelené infrastruktury je zásadní pro zlepšování biologické rozmanitosti v městském prostředí jakožto opatření pro adaptaci na změnu klimatu.

Stabilně taktéž směřujeme k spotřebě vlastní vyprodukované energie – hlavní ose transformace energetiky – a začínáme našimi obecními budovami. To je v naprostém souladu s prosazováním místní energetických komunit. Zavedení elektromobilů je další důležitá výzva, které čelíme, a to včetně vyváženějšího poměrů mezi způsoby dopravy a udržitelnější finální distribuce k adresátovi.

Investice do udržitelnosti jsou příležitostí ke zlepšování a k růstu, kterých v Murcii musíme dosáhnout.

Naše prezentace z loňského léta, která vyzdvihuje největší projekty, jejichž spuštění bylo plánováno na následující měsíce, je k dispozici zde: <https://centromedios.murcia.es/PUBLICO/NotaPrensa/Default.aspx?pIdPagina=25&pIdNoticia=60460#ad-image-0>